

Barne-, ungdoms-
og familiedirektoratet

TryggEst

En modell for vern av personer som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv.

John-Ingvard Kristiansen

Seksjon for likestilling og inkludering

Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet

RISIKOUTSATTE VOKSNE

Personer over 18 år, som i særlig grad kan ha behov for beskyttelse mot vold og overgrep. Personer som mottar eller burde mottatt offentlige eller private tjenester, og som i liten eller ingen grad er i stand til å beskytte seg selv. Dette kan være pga fysisk, psykisk eller kognitiv/intellektuell funksjonsnedsettelse, alder, rus eller sykdom.

RISIKO UTSATTE VOKSNE SÆRLIG SÅRBAR FOR OVERGREP

- Flere overgrep
- Lite rapportering
- Lett offer
- Lite troverdig
- Kan ikke regler
- Kan ikke lovverk
- Færre anmeldelser
- Vanskelig for å bli trodd
- Har problemer med å kommunisere det
- Kan være i et avhengighetsforhold til den som begår overgrepet
- Har blitt truet eller manipulert til å tie

Dagens situasjon

Eksisterer ikke noe system for organisert «voksenvern» kommunene kan ta i bruk.

Konsekvenser:

- Tilfeldigheter
- Ulik behandling
- Fragmentering
- Ingen systematikk
- Liten oppmerksomhet
- Mange må leve med overgrep
- Mange må leve med opplevelser som preger livet deres.

OPPDRAGET

Tildelingsbrevet for 2015:

- Det ble i tildelingsbrevet vist til den britiske SOVA modellen og bedt om en vurdering om denne kan tilpasses norske forhold.
- Bufdir nedsatte en ekspertgruppe som leverte en vurdering januar 2016.

Tildelingsbrevet for 2016:

O 3.1.6 Tryggest: Iverksette planlegging av prosjekt TryggEst med sikte på utprøving av modellen i aktuelle kommuner fra og med 2018. Tiltaket er en del av Opptrappingsplan mot vold og overgrep.

Oppdraget

Opptrappingsplanen for vold:

2.4.3 Utprøving av modell for håndtering av vold og overgrep mot sårbare voksne

Noen mennesker har en livssituasjon som gjør at de er mer risikoutsatte enn andre, for eksempel personer med utviklingshemming eller eldre med demens.

Barne- ungdoms- og familiedirektoratet utarbeider forslag til et pilotprosjekt for utprøving av en modell for håndtering av vold og overgrep mot sårbare voksne.

Statsbudsjettet for 2018:

Akinga i budsjettet for 2018 er fordelt på følgjande tiltak i opptrappingsplanen:

- 5 millionar kroner til å prøve ut TryggEst; ein modell for vaksne i risiko med behov for vern mot vald og overgrep (Barne- og likestillingsdepartementet).

FORSLAG TIL EN NORSK MODELL: TryggEst

- Inspirert av SOVA (Safeguarding of vulnerable adults) fra England
 - Tverrfaglighet
 - Evne til handling
 - Engasjement og ansvarsfølelse
- Omfangsrik!
- Store lokale variasjoner
- Lovpålagt gjennom helselovgivning

TryggEst

- Tilpasset norsk samfunnsstruktur
- Så enkelt som mulig
- En felles kjerne, men mulig å tilpasse lokale forhold

TryggEst skal være en rasjonell, effektiv og kvalitetsmessig god måte for en kommune og håndtere oppgaver knyttet til forebygging, avdekking, håndtering og ivaretagelse når det gjelder overgrep mot risikoutsatte voksne.

TryggEst

Overgrepforståelse

- Fysiske vold
- Psykiske vold
- Seksuelle overgrep
- Økonomiske overgrep
- Omsorgssvikt/forsømmelse

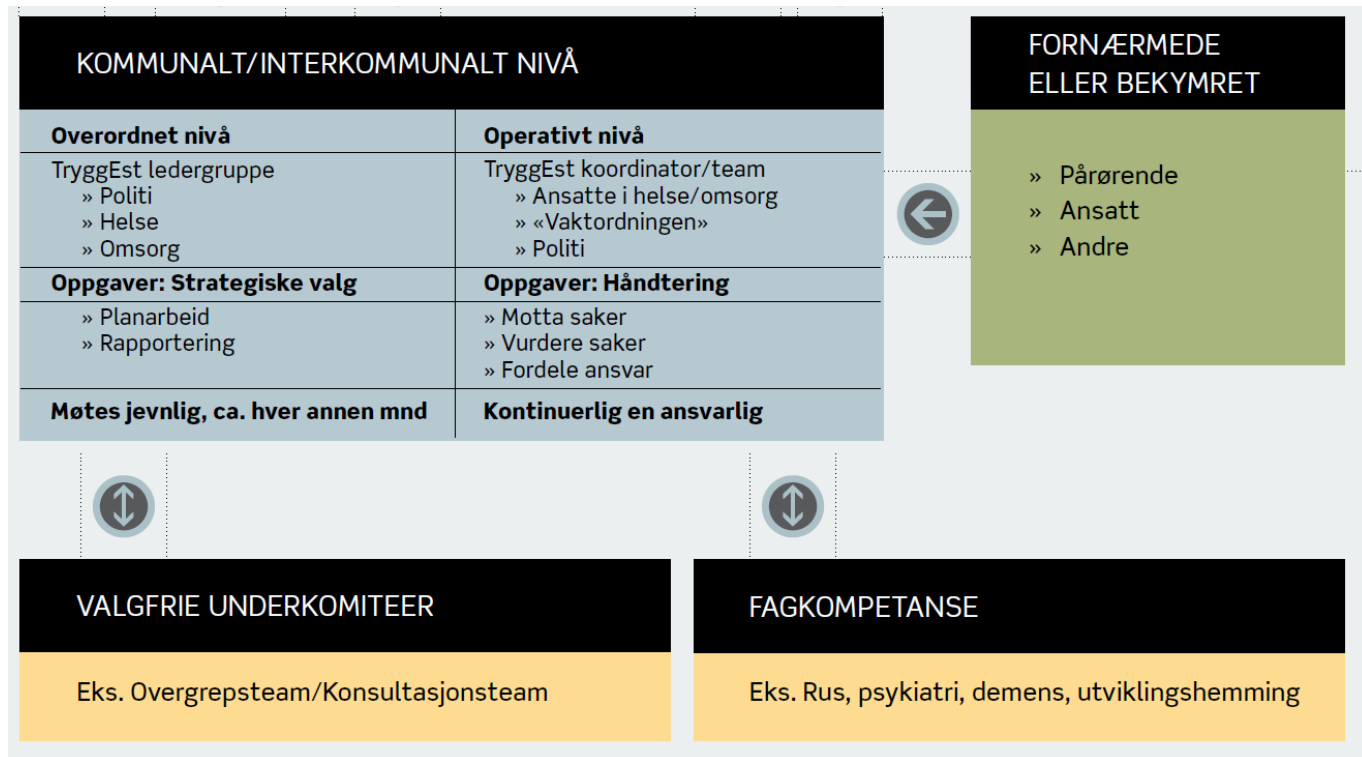
7 GRUNNPRINSIPPER FOR TryggEst

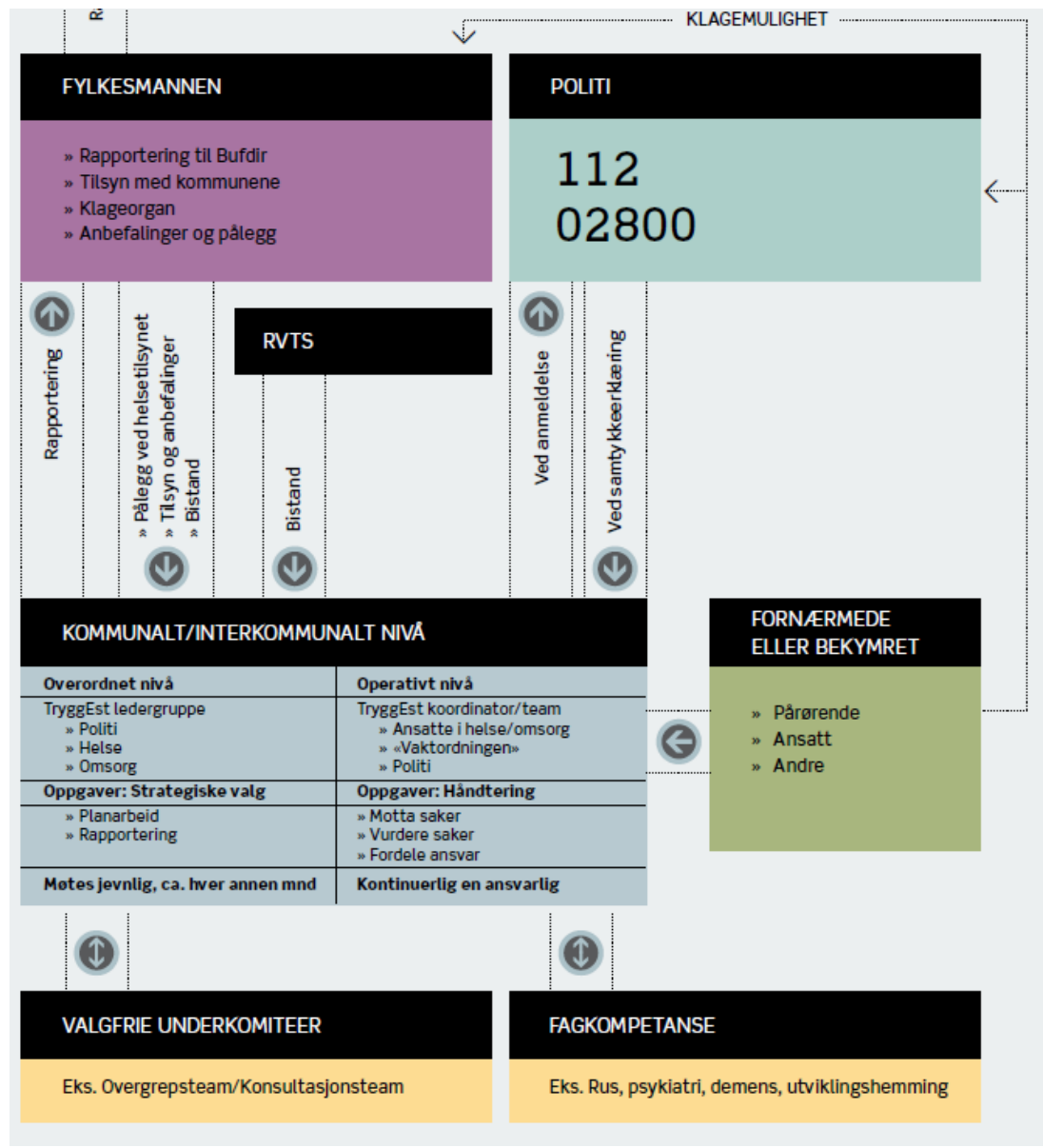
- **Trygghet i omsorg:** TryggEst skal bidra til at den som mottar helse og omsorgstjenester skal oppleve trygghet, uavhengig av hvem som leverer tjenestene.
- **Beskyttelse:** TryggEst skal sikre at den som har behov for beskyttelse, hjelp og støtte, skal oppleve å få dette.
- **Individuell frihet:** TryggEst skal bidra til å gi innflytelse over eget liv og til å ta gode selvstendige valg.
- **Tillit:** TryggEst skal utøves på en måte som skaper tillit.
- **Forebygging:** TryggEst skal sikre at det arbeides forbyggende for å forhindre at vold og overgrep skjer.
- **Proporsjonalitet:** TryggEst skal sikre riktig nivå mellom tiltak og behov for hjelp og støtte.
- **Samlet hjelpeapparat:** TryggEst skal sikre at hjelp og støtte utøves samordnet og tverrfaglig.

FELLES KJERNE I TryggEst

Muligheter for lokale tilpasninger i TryggEst

BUFDIR

- » Utkast til mandat for TryggEst ledergruppe
- » Retningslinjer, veiledere ol. til tjenestene (risikoutsatte personer)
- » E-læringskurs for kompetanseheving av tjenestene i arbeidet mot vold og overgrep
- » Publisering av nasjonal statistikk

Rapportering

KLAGEMULIGHET

FYLKESMANNEN

- » Rapportering til Bufdir
- » Tilsyn med kommunene
- » Klageorgan
- » Anbefalinger og pålegg

POLITI

112
02800

Rapportering

- » Pålegg ved helse tilsynet
- » Tilsyn og anbefalinger
- » Bistand

RVTS

Bistand

Ved anmeldelse

Ved samtykkeerklæring

KOMMUNALT/INTERKOMMUNALT NIVÅ

Overordnet nivå

- TryggEst ledergruppe
- » Poli
- » Helse
- » Omsorg

Oppgaver: Strategiske valg

- » Planarbeid
- » Rapportering

Motes jevnlig, ca. hver annen mnd

Operativt nivå

- TryggEst koordinator/team
- » Ansatte i helse/omsorg
- » «Vaktordningen»
- » Poli

Oppgaver: Håndtering

- » Motta saker
- » Vurdere saker
- » Fordele ansvar

Kontinuertlig en ansvarlig

FORNÆRMEDE ELLER BEKYMRET

- » Pårørende
- » Ansatt
- » Andre

VALGFRIE UNDERKOMITEER

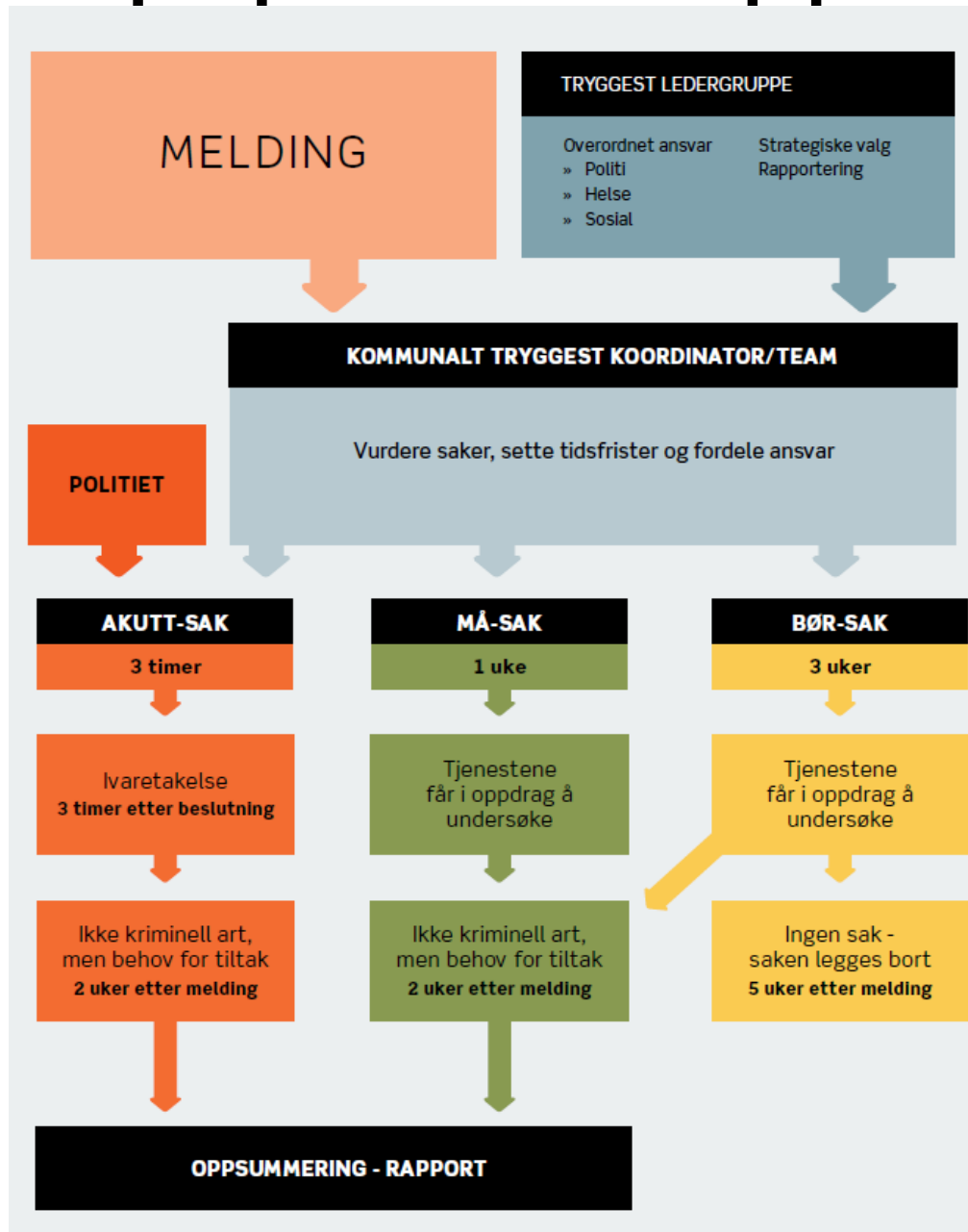
Eks. Overgrepsteam/Konsultasjonsteam

FAGKOMPETANSE

Eks. Rus, psykiatri, demens, utviklingshemming

Eksempel på enkelt forløp/pakkeforløp

Hva vinner vi med TryggEst?

- Rettssikkerhet
 - Lavere terskel for å melde fra
 - Sikrer at saker ikke blir oversett eller glemt
 - Sikrer lik behandling uavhengig av bostedskommune
 - Sikrer en større grad av forutsigbarhet både i kommune og hos potensielt offer
- Samfunnsøkonomisk
 - Forenklet og mer enhetlig system
 - Forebygging, avdekking og håndtering gir mindre følgeskader som ofte krever omfattende behandling og tjenester
- Bedre livskvalitet
- Vil skape større trygghet for de som mottar tjenester

PILOT – UTVIKLING I SAMARBEID MED KOMMUNER

- Det kan dukke opp uforutsette utfordringer
- Modellen må tilpasses kommunal virkelighet i praksis
- Følgeevaluering
 - Mulighet for å se effekt
 - Forbedre og tilpasse modellen
- 2-3 fylker. 10 kommuner
 - Minst en av disse består av flere samarbeidene kommuner.
 - En kommune i samisk forvaltningsområde
- Gjennomføres 2018-19
- Flere kommuner har meldt interesse for å delta